

NESREČNA
ŠTEVILKA
TRINAJST

str. 2

SLOVENSKI
SODACKE

str. 3

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 12. marca 1998 ❁ Leto VIII, št. 5

Sporazum med mestno občino Murska Sobota in Zvezo Slovencev

Župan mestne občine Murska Sobota Anton Slavic in predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnšek sta 27. februarja v Monoštru podpisala petletni sporazum o sodelovanju. Med gosti ob podpisu sta bila veleposlanika Slovenije in Madžarske Ferenc Hajós in István Ószi ter župan mestne občine Monošter Károly Bauer.

Dejstvo sicer je, da je vsak sporazum vreden toliko, koliko so ga podpisniki pripravljene uresničevati, vendar politična praksa narekuje podpisovanje meddržavnih, regionalnih in drugih dogovorov, po katerih naj bi potekalo sodelovanje. Izjema nista tudi Slovenija in Madžarska, ki imata podpisanih prek trideset različnih sporazumov, med katerimi je za porabske Slovence in prekmurske Madžare najpomembnejši prav tisti, ki govori o skrbi za vsestranski razvoj dveh narodnosti. In če bi se Madžarska ravnala po tem sporazumu in celo ocenah, izrečenih pri njegovem uresničevanju, tedaj bi bilo potrebna mnogo manj dela ob nastajanju slovenske narodnostne radijske postaje v Monoštru. Ampak to je druga tema, zato se vrnimo k sporazumu med mestno občino Murska Sobota in Zvezo Slovencev.

V novi slovenski lokalni samoupravi se mestna ob-

čina Murska Sobota ne "dotika" državne meje in Porabja, vendar je bilo že doslej toliko različnih oblik sodelovanja s porabskimi Slovenci, da je podpis sporazuma zgolj potrditev teh stikov. Ali kakor je slikovito dejal predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnšek: "Naši rezultati so skupni, skupni so tudi problemi in naloge."

Sporazum je sorazmerno kratek in ob uvodnem delu v osmih oziroma devetih točkah opredeljuje pomoč in sodelovanje med mestno občino Murska Sobota in Zvezo Slovencev. Že v drugi točki je poudarjeno vzpodbujanje gospodarskega sodelovanja (spora-

zum o sodelovanju med Gospodarsko zbornico Slovenije, območno zbornico za Pomurje, ter Trgovinsko in industrijsko zbornico Železne županije je bil podpisan v Sombotelu minuli petek v okviru sejma Agra-Savaria), zlasti podjetništva. Mestna občina Murska Sobota se bo vključila v izvajanje resolucije državnega zbora o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah ter bo prek svojih predstavnikov in gospodarstva aktivno sodelovala v izboljšanju gospodarskega položaja Slovencev na Madžarskem pri čemer bo koristila možnosti in sredstva iz programov

PHARE.

Poudarjeno je zapisano tudi prizadevanje, da bi letos odprli mejni prehod Verica-Čepinci, ki lani v škodo porabskih Slovencev ni bil odprt, ko sta bila odprta prehoda v Prosenjakovcih in na Kobilju. Mestni svet soboške občine bo prispeval nekaj denarja za izgradnjo Informacijsko-kulturnega centra v Monoštru.

Važne so tudi točke sporazuma, ki govorijo o šolstvu in izobraževanju. Posebna skrb bo namenjena šolanju slovenskih otrok in znanju maternega slovenskega jezika na osnovnih šolah Gornji Senik, Števanovci in Monošter, vrticih

v Porabju ter srednji strokovni šoli in gimnaziji Monošter.

Sporazum bo morda prispeval, da se povežeta Srednja strokovna šola Monošter in soboška Srednja strojna in tekstilna šola. Zlasti zato, ker sta slovensko besedo na monoštrski šoli izpodrinila nemški in angleški jezik. Zlasti močan na to šolo je vpliv tovarne General Motors, ki narekuje svoje potrebe po izobraževanju za avtomobilsko tovarno. Nič ne bi bilo narobe tudi, če bi bilo več vsebinskega sodelovanja med gimnazijama, v pomoč tistim, ki si prizadevajo za slovenski jezik na tej šoli zdaj, ko so zagotovljeni materialni pogoji. Mestna občina bo na osnovi sporazuma vzpodbujala nadaljevanje stikov v kulturi, založništvu in športu, ter letno za skupno sodelovanje namenila od 300 do 500 tisoč tolarjev, ali približno 600 tisoč forintov.

Sporazum je kratek, na določenih mestih splošen, v nekaterih točkah dovolj konkreten; dobro bi bilo, če bi iz sporazuma pošteno nastal program sodelovanja, kakršen je med prekmurskimi Madžari in Zalsko ter Železno županijo. Ta sporazum bi lahko bil za vzorec, kako presotopiti mejo med sporazumevanjem do dejanj.

eR

Namesto gledališke skupine so se notapokazali Števanovci

Prvo nedelo v marciuša smo se z gledališko skupino že v 9-aj vōri napautili z Gorenjoga Senika v *Števanovce*. V kulturnom daumi smo si stvari flajсно pripravili na tisti čas, gda je konec meše. Eštja prvin kak bi lūstvo vōstaupilo s cerkvi, je že dveje nedele leko čulo, kakšen program bau v vesi. Če si že v Števanovci vogrsko mešo želijo, se razmej, ka se vōnjava tū v tau rejči. Etak prej vsakši vse razmej. Ka je pa te za nevolē? Samo tau, ka dja dostavse

Ranč smo nej želeli števanovsko palinko kauštati, eštja v krčmej nej. Če ena ves telko poštenjē ne da enoj skupini, ka bi go šenki poglednila, te človek volo zdjibi. Istino, ka je tau že nej oprvin. Dveje leti na zaž smo s seničkov decov tū skur tak zopodli. Dapa tē je bar štirinajset lūdi (z mlajši vred) dōjn prišlo. Ka je ravnateljica domanje šaule, zvōn prazni rauk, deci leko dar dala, smo na Zvezin račun tjōjpili drobirdje pa se je stvar rejšila. Tau sam

razmej, samo tau, ka so tau več nej tisti Števanovci, gde sam dja gorarasla. Tau je pa vsakšoma leko žau, nej samo meni.

***

Zdaj mi je že viša toga lagvoga spomina pa mislim, ka Vam tū. Zatok pa nika fejs lejgoga pa dobroga.

Naša skupina je v soboto večer v *Sakalovce* ūšla špilat. V tau vesi je od najmenkšoga do največkoga, od mladine do starcov skur vskaši vōrutjivo. Majo velko dvorano pa so pred šesto vōro dōjn skur stenē mogli vōtrgati. Nej čūda, če so pa nistarni že od drūdjin prišli poglednit igro. Prišli so prejdnji vesi, učitelji, folklorna skupina, družine igralcev, mlajši, babice... rejsan skur cejla ves.

Skupina je kumar začnila špilati, se je že vsakši veselilo, plosko. Najbole pa tē, gda je na red prišo sakalovski paver pa njigvi fiškališ. Kak je njima dobro, ka takšno velko poštanjē dobita od svoje vesi. Eštja senički "Djauzi" je fejs veseli bijo, gda ga je en mali pojbič tak lopau zvau. Takšoj publikki je grej nej najbaugše špilati. Na konci so se njim že skur prgiške vožgale. Baug plati Sakalovčerge. Ponosni (būszkēk) smo na vas, cenimo vas z vašim županom vred, steri si je po predstavi z nami dolaseo pa nam lepau podvoro.

***

V nedelo popodneva - po prejšnji zamanski pauti - smo se napautili v *Slovensko ves*. Vala Baugi, ka so nam Slovenčerge nazaj dali volo pa vūpanje. Štera ves prej vtjūperdrži pa go briga kultura pa slovenska rejči, tam je nej nevolva za publiko. Členi njigve manjšinske samouprave so že prvin tam bili kak mi. Eštja patjivati so nam pomagali. Kak je nam dobro šlau! Lūstvo je zadovolno bilau, ka smo je razveselili, mi pa zatok, ka so prišli pa so cenili našo delo. Če bi s seov meli kakšno harmoniko, bi si brodili, ka smo na gostūvanji, tak lepau so nas pogostili. Tau pa zatok, ka si ves tak brodi, če mi šenki demo špilat, za ceringo nam pa plača Slovenska zveza, te se njim nika tū šika djasti za nas.

Klara Fodor

NESREČNA

ŠTEVILKA TRINAJST

Številka trinajst je na Madžarskem precej nesrečna številka, toliko madžarskih generalov so namreč Avstrijci obsodili na smrt po revoluciji in boju za svobodo l. 1848. V zvezi s tem še ena zanimivost. Velikokrat kakšen Slovenec ali tujec čudno gleda Madžare, ko nočejo nazdraviti s pivom. Avstrijci so baje po usmrtitvi omenjenih trinajstih generalov nazdravili s pivom, od takrat se Madžari - če se le da izognejo temu, da bi trčili s kozarcem piva.

Zakaj sem se prav zdaj spomnila te številke? Zato, ker se na Madžarskem spet veliko omenja, in sicer v zvezi s trinajstimi zakonsko priznanimi manjšinami, ki jim je Zakon o pravicah narodnih in etničnih manjšin l. 1993 obljubljal zastopstvo v parlamentu. Toda tega vprašanja ni rešila ne prejšnja vlada, in kot vse kaže, ga tudi sedanja ne bo. Čeprav se trudi. Vsaj tako se zdi. Sicer je pa več kot sumljivo, da se je vlada spomnila v štiriletnem mandatu prav nekaj mesecev pred volitvami svojih manjšin. Ne gre prezreti dejstva, da živi na Madžarskem približno milijon ljudi, ki pripadajo k eni od trinajstih manjšin. (Romi - 500 tisoč, Nemci - 250 tisoč, Slovaki - 100 tisoč...)

Vlada je prvi osnutek o spremembi volivnega zakona predložila parlamentu lani decembra. V njem je predvidela 13 manjšinskih poslancev, ki bi prišli do mandata s pet tisoči glasov na manjšinskih listah. V tej inačici naj bi lastne poslance volili le manjšinci oz. manjšinske liste bi morale na voličih posebej zahtevati. Toda osnutek v parlamentu ni dobil dvotretjinske večine. Že tu se je pokazalo, da niti v strankah vladne koalicije ni enotnosti, kajti socialisti in liberalci imajo dvotretjinsko večino v parlamentu. Torej vladni predlog je bil zavržen, poslanci pa so odšli na zimske počitnice.

Do februarja, do novega zasedanja skupščine, se je vlada intenzivno pogajala z manjšinami in pripravila nov predlog. Po tem ima vsaka manjšinska skupnost pravico do enega poslanca, ki potrebuje 7.500 glasov. Pri tej inačici naj bi manjšinske poslance volili vsi volivci. Ta rešitev bi bila ugodna le za t.i. male manjšine, kot smo tudi Slovenci. Kajti te skupnosti bi imele po vsej verjetnosti na svoji listi le enega kandidata. Za ostale manjšine, pri katerih lahko pride do več kandidatov, se pa pri takem načinu volitev postavlja vprašanje, kdo odloča o manjšinskem poslancu. Manjšina ali večina? In da ne pozabim! Po tem predlogu do manjšinskih volitev ne bi prišlo maja, temveč le oktobra na lokalnih volitvah. Nasprotniki predlogu očitajo prav to, zakaj neki bi imeli manjšinski poslanci za skoraj pol leta krajši mandat.

Vmes se je rodilo ničkoliko pametnih idej. Eni poslanci so predlagali, naj parlament zakon o manjšinskih volitvah sprejme še v tem mandatu, veljal pa naj bi le za naslednje volitve. Drugi so predlagali, naj manjšince predstavljajo v parlamentu predsedniki manjšinskih samouprav, kajti oni so tako ali tako izvoljeni predstavniki manjšin. Predsednik parlamenta je imel idejo, naj se sestavi skupina (podobna Sosvetu na Koroškem), v katero bi delegirala vsaka državna manjšinska samouprava svojega predstavnika. In spet smo pri številki trinajst.

Na okroglih mizah, forumih, televizijskih debatah se v zvezi z manjšinskim zastopstvom velikokrat omenja Slovenija kot pozitivni vzor, nekateri pa seveda opozarjajo na občutljivo situacijo pri glasovanju za slovenskega mandatarka, ko sta dva manjšinska glasova imela zelo važno vlogo.

Vse kaže, da se stranke bojijo trinajstih manjšinskih glasov kot hudič križa, saj teh trinajst ne bo pod strankarsko disciplino. Kaj bo, če bodo odločali pri določenem zakonu prav manjšinski glasovi?! Ali se lahko manjšincem zaupa?!

Idej in odprtih vprašanj je torej veliko, le rešitve in časa ni. Predsednik države je namreč že določil datum prvega kroga volitev (10. maj). Zaenkrat torej kaže, da bo številka trinajst za manjšine nesrečna in bodo na svoje zastopnike v parlamentu čakale še štiri leta.

Marijana Sukič

ne razmej. Kak je cejlo lūstvo leko zablaudilo po tistoj kratkoi pauti? Kak tau, ka ništje eštja glavau nej obrno v tisto stran, gde smo je mi z veseljem čakali? No, gda je po meši ena dūša nej prišla, se je naš fiškališ - steri prvin vse rad zvej, kak sveđoči - napauto pravico iskat. Kak fiškališ je rejsan on najbaukši v tau krajini, on je vedo, ka če je krčma nabita, te kultur prazen ostane.

Eštja smo velko srečo meli, ka je sveti Baug pamet prsvejto prednjoj (Elizabetha Nemet) v kulturnom daumi, ka nas je (z mozaum vred) s toplō dvoranom čakala pa eno vōro z nami stražala. Ovak bi tak sami bili, kak v gaušča penjauvi. Tau leko svadočijo tiste štiri ženske (dveje so že vidle igro) pa ena dekličina, stere so kaulek pau edenajste prišle. Mislile so, ka so najslejdneje, bile so pa nagnauk najprve pa najslejdneje. Na srečo smo meli s seov dober friški senički domanji krōj, malo varaške palinke pa števanovsko toplino, etak smo namesto igre s tejami leko zavallili njijvo poštenjē. Gda smo se z njimi žmano vōnagončali, smo fejs "koražno" vse nazaj spatjivali v kombi.

eštja gnesden nej mogla pozabiti. Etak sam našoj skupini telko že naprej vejdlā prajti, če bi dēr tak zopodli, ka nikšen domanji prejdjen ne povej "baug plati", te dja, kak v Števanovci rojena, njim v imeni vesi tū leko zavallim. Dapa namesto igre se njim samo tau leko zavallila, ka je vsakši zazranka rano vse taobredo, je svojo držino doma njau, je mešo vōnjau pa eno zamansko paut napravo.

Nej sam se mogla pomiriti, dočas sam nej gončala z lidami pauleg te nedele. Etak zdaj že nika več vejim. Nisterni bi prej radi poglednili igro, samo ka so z busom bili, steri je nika nej čakō. Za Božo volau, kak bi pa čakō kaj šofer, če je njemi ništje nika nej pravo, ranč tak kak meni nej. Tau bi se z VOLAN-om tū dalo zgončati, če bi meni stoj tau pravo. Na, nisterni drūdji so pa zatok meli silo domau, naj v televiziji leko vidijo andovskō borovo gostūvanje. Tre-tji so pa raj v krčmau šli, kak na leto gnauk poglednit eno igro (szindarab).

Starejšo lūstvo razmejmo, ka so nej mogli priti pauleg zimstje poti. Ali drūdje nika. Že nika ne vejim pa ne

SLAVIČEK

Slovenski pesnik (költő) Simon Gregorčič (1844–1906) se je naraudo pri taljanski grajnci v vesi Vrsno pri Kobaridi. Takše lejpe pesmi je píso, tak na mili je "spejvo" v svoji pesmaj, ka ma v Sloveniji prajijo: "goriški slavček". Vö-nävčo se je za dühovnika. Najoprvm je biu kaplan v Kobaridi (tam je njegovi kip, pa v tom varaši je muzej o soški fronti /isonzói csata/). Po tistom je slüžo eške v dvej faraj. Betežen je grato, pa je 43 lejt star odišo v penzijo. Mrau je v Gorici.

Simon Gregorčič je sam rad üšo za dühovnika, liki kisnej ma je žau gratalo.

Moj črni plašč (odlomek)

Radost tedaj je vbegla mi,
moj duh je mrak objel,
bridkost je v dušo legla mi,
več nisem bil vesel.

Tedaj oblekel sem še mlad
obleko žalno to,
na grobe vzorov, sanj in nad
solzê mi zdaj teko.

Rad bi emo lübito, ženo,
mlajše, držino. Za toga
volo je biu cejlo življenje
žalosten i je píso žalostne
pesmi o lübezni (npr. *Njega nil, Izgubljeni cvet*), o
življenji (npr. *Veseli pastir, Moj črni plašč, Človeka nikar*) i o domovini (npr. *Znamenje, Soči, V pepelnični noči*).

Sötét gúnyám (részlet)

Ott hagytak el az örömek,
lelkekre sötétség,
keserűség telepedett,
kedvem szegve véggépp.

S még ott, ifjan felöltöttem
sötét gyászruhámat.

Sírótkra hull a könnyem
eszmék, vágyak, álmok.

(Tandori Dezső)

Marija Kozar

Od 8. januara 1998 leko poslušate

SLOVENSKE ODDAJE
RADIA GYÓR

vsikšo nedelo od 8.30 do 9.00 vöre

na UKV (URH Kossuth Rádió) pa
na srednjom vali (stari Petöfi Rádió)

vsikši pondejlek od 21.30 do 21.55 vöre

na srednjom vali (stari Petöfi Rádió).

V pondejlek leko čujete slovenski program
kauli Debrecena, Miskolca, Nyíregyháze, Pécsa,
Szegeda i Szolnoka tö.

1848

SLOVENSKI SODACKE

Pred 150. lejtami je 15. marcüša bila v Pešti revolucija, po cejlom Vogrskom pa 1848-49-oga leta bojna za neodvisnost (függetlenség) od Habsburški kralov (szabadságharc). Za sodake so nutzvali – za 4 lejta –19-22 lejt stare moške. Vsikšoma so oblübili 20 forintov, štere je daubo, gda je dojr isto. Če stoj nej mogo, ali nej sto za sodaka titi, je mesto sebe leko drügoga poslo. Té drügi je mogo ranč takše vöre biti. Katoličanci samo katoličanca, židovge pa žida itd. so leko postavili mesto sebe. Penaze so ma tö mogli obečati – 100-160 forintov (edna krava je koštala tistoga ipa 40 forintov). V Arhivi Železne županije (Vas Megyei Levéltár) smo najšli imena tisti moškov, šteri so iz naši porabski vesnic odišli v bojno.

ANDOVCI

Preminauli so: Schreiner Ferenc (mesto vesi Murék, Štajerska), Türk Péter, Magyarits Balázs (mesto Czotter Józsefa iz vesi Királyfalva, šteri ma je obečo 120 forintov). Domau so prišli: Bedics Ferenc, Bedics Péter, Németh Ferenc, Lakatos Pál (iz Farkašovec).

DOLENJI SINIK

Preminauli so: Deuts András (mesto Mátyása Neuhauza iz vesi Dobra), Lancia József, Vaiszik János, Fiedler György, Domiter Ferenc, Preininger Ferenc, Magyarits Balázs. Domau so prišli: Kovacs György, Perschi István.

GORENJI SINIK

Preminauli so: Hanzsek Mihály (mesto Kuglman Ferenc iz vesi Német Hidedgút, šteri ma je obečo 129 forintov), Mukics Mátyás, Skaper Mátyás,

Császár György, Lázár Lőrinc, Labritz János, Grebenár József, Sampl György, (ves Bonisdorf ma je obečala 20 forintov), Volf Ferenc, (ves Bonisdorf ma je obečala 20 forintov), Csuk György.

Domau so prišli: Szukics József, Gécsek Mihály, Horváth József, Skapér József, Horváth Ferenc, Korpics Mátyás, Ropos János, Guba Mátyás, Labritz Ferenc (ves Bonisdorf ma je obečala 20 forintov), Tirr József (ves Bonisdorf ma je obečala 20 forintov).

OTKOVCI

Preminauli so: Donsec József (mesto vesi Magyarlak), Lovenyák Imre, Gaál László, Mesics József.

Domau so prišli: Magyarits Ferenc (mesto vesi Talaparka).

RITKAROVCI

Preminauli so: Goszlár József, Treiber József.

SAKALOVCI

Preminauli so: Csuk István (mesto vesi Krajna).

Domau so prišli: Düh János (prava nauga bila ranjena pri Temesvári), Mákos András (od Temesvára prišo domau), Vogrin

János (s Pešta, s špitale prišo domau), Zámedics Ferenc (mesto vesi Modinci), Csuk József (rano daubo na nauği pri Csorni, na glavej pa pri Temesvári. V Pešti, gda so minirali Verizni most/Lánchid, so se ma oči pobantivale, zato je lagvo vüdo).

SLOVENSKA VES

Preminauli so: Bartakovics Péter, Krapits Bálint (iz Gasztonya).

Domau so prišli: Saller József (lejvo naugo raketa ranila, od Temesvára prišo domau), Pavlits Ferenc (v lejvo koleno so ga ranili pri Csorni), Pavlics József, Forján Ferenc, Cser József (mesto Kluiber Andrása iz Olaszfalu), Krapatics Pál, Fergyán Miklós, Pordia Ferenc, Paroli József.

ŠTEVANOVCI

Domau so prišli: Koszár Mátyás (naugo so ma pri Csorni prejkstreljili, prava nauga je bila ranjena v Budi), Sakk Fülöp (tam je biu v Világosi, gda so pükše dojdjáli), Koszár József, Donsecz Mátyás, Vajda Márton, Vandal János (mesto Kuncz Ferdinánd iz Monoštra), Holcz András, Domiter János, Hodács Mihály, Koszár János, Düh János.

VERICA

Preminau je: Kovács Miklós.

Domau je prišo: Donsecz János.

Dragi bralci! Išcemo žlato slovenski sodakov iz bojne 1848-49! Če ste med njimi najšli svojo žlato, zglasite se na uredništvu i povejte nam, če pripovedavajo kaj v vaši držini o sodakaj iz bojne 1848!

Marija Kozar

OD SLOVENIJE...

18 kazenskih točk - ponovno opravljanje voznškega izpita

Slovenija bo kmalu dobila nov zakon o varnosti v cestnem prometu. Državni zbor je namreč opravil tretjo obravnavo in odločanje o vsebini omenjenega zakona, vendar bo na predlog matičnega odbora za notranjo politiko in pravosodje na dokončno odločanje o zakonu prešel šele potem, ko bo parlamentarna pravna služba pripravila čistopis zakonskega besedila z vsemi vnešenimi spremembami in dopolnitvami.

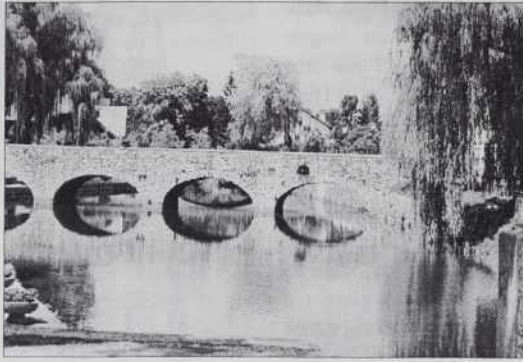
Novi zakon o varnosti cestnega prometa bo bistveno poostiril kazenske sankcije zoper kršitelje cestno-prometnih predpisov in s tem zagotovil večjo varnost na slovenskih cestah. Poleg višjih denarnih kazni za prekrške bo voznik, ki bo v dveh letih zbral 18 kazenskih točk, moral namreč ponovno opravljati voznški izpit. Med hujše prekrške spada tudi prisotnost alkohola v krvi voznika, dovoljena količina alkohola v krvi sicer še naprej ostaja 0,5 grama alkohola na kilogram krvi, vozniku motornega vozila, ki bo imel v organizmu več kot 1,5 grama alkohola na kilogram krvi pa bo po novem odvzeto voznško dovoljenje in to ne glede na doseženo število kazenskih točk. Sicer pa bo največja dovoljena hitrost na cestah v naseljih 50 km/h, na avtocestah 130 km/h, na cestah, rezerviranih za promet z motornimi vozili 100 km/h in na preostalih 90 km/h.

Alojz Krapež, novi obrambni minister?

Prvak Slovenske ljudske stranke in podpredsednik vlade Marjan Podobnik je sporočil, da bo SLS za kandidata za novega obrambnega ministra predlagala mag. Alojza Krapeža sedanjega državnega sekretarja na ministrstvu za promet in zveze, zadolženega za letalstvo.

NémarKejp (2)

(F)ATA MORGAN(A)

Ata Horn se je v parlamenti povalo, ka smo nazaj plačali dug vogrskoga rosaga IMF-i do zadnjoga filejra (158 milijonov dolarov).

Ste že čuli, ka je televizija v Afganistani začnila s svojim programom že 1356-oga leta?

Vi vidite na mostej na našom kejpi štiri elipsaste luknje. (Tau je nej tisti maust z devet luknjami s Hortobágy.) V zadnjom cajti dosta čujemo o takzvani „virtualni (nej istinski) realnosti“. Tau, djelte, tau znamanije, ka s kompjuterom vsefele takše dele leko naredimo, kak če bi rejsan istina bila – pa je don nej. Povejmo, tak se vam vidi, ka prej rejsan pod morskno vodo plavate, kak kakše ribice, po pravici pa v manglini sedite pred računalnikom v vaši sobi.

* * *

Žitek na Vogrskom je tō takši, kak kakša virtualna realnost. Od daleč se tak vidi, kak istina (realnost), od blūzi pa kak istinska fata morgana (délibáb).

(F)ata Morgan je v parlamenti pozabo povedati, ka če smo rejsan IMF-i nazaj plačali nikše drauvne penaze, depa drugim bankam smo eške dosta dosta milijard dolarov dužni.

V Afganistani so rejsan 1356-oga leta začnili s televizijskim programom. Samo tau smo pozabili povedati, ka so Afganci, kak muslimani, samo par stau (več kak 600) lejt za Kristušovim rojstvom začnili cajt računati. Tak so prvi tv-program nej „že“ 1356-oga, liki „samo“ 1977-oga leta meli. Te dveje numari pa eno leto znamanijejo.

Ka na kejpi iz mosta vidite, je tō samo polonje istina. Spaudnji tau mosta je samo virtualna realnost, je samo tenje v vodi od pravoga mosta nad vodo. Spaudnjo polovico dojpokrijte, pa te te vidli pravi maust – s polonje luknjami!

V tej vodi je telko mali rib kak marmaurov. Une djenau vejo, ka té maust nema takše luknje, kak of na Hortobágyvi, liki je bole takši, kak kakši rimski akvadukt. Malim ribam zaman tomačijo, ka je MAKRO gospodarstvo vsigder baukše, če v svojom v vodenom (močvirnom?) MIKRO gospodarstvi samo tau čutijo, ka je cejlo delo MOKRO (pocūjkano?)...

(F)ata Morgan pa njegva partija so si za svoj simbol odebrali redeče klinčee. Leko, ka je tau tō samo virtualna (nej istinska) realnost, zato ka kauli mosta vidim> same zelene vrbe žalujke (szomorüfüzek)? Samo nej ka bi naslednje vsi vküper istinske črne klince kovali!?!...

Jejjaaa! Obrnite kejp na fartau, pa te te vidli, kakše štiri numare piše na mostej za štiri nauva parlamentarne lejta, štere prihajajo!

Ata, vej pa tau don ne delajte, ka je sedem süji lejt (1990-97) že minaulo!...

Posnetek in besedilo:
Francek Mukič

Pismo iz Sobote

Reginina zalüblenost

Rejsan, tak kak tou naše zimsko sprtoletje ške tak tadale sija kouli nas, tak ne popüšča zalüblenost moje tašče Regine, trno čedne ženske. Fredi si je že trno opomogo od tiste grmlance in zadnje dneve ne pride domou, ka ne bi svojoj velkoj lübezni Regini, trno čedni ženski, prneso kakše korine. Ona pa njemi svojo premnogo lübezen kaže s tem, ka njemi tak dobro küja, kak smo mi domači ranč nigdar nej geli, trijkart na den njemi prnese friško srakico in vsikši večer njemi v banji zapere rbet. Ob vsem tem pa njemi je začala pisati ške zalüblene pesmi. Rejsan, püščavle njemi ji pa po cejlj kuči; v künji, pred televizijo, na sronjeki, pred dverami, na hodniki, v črejvlaj, na dveraj in vseposedi tam, ge se spoumni. Vej pa tou je trno dobro, ka je zalüblena pa srečna in ka pesmi piše. Nevola je v tom, ka tou mi vsi domači tō leko preštemo. Vej nej zato, ka bi mi te pesmi iskali ali, leko si broдите, ka tak prideš na WC, si dola sedeš in te namesto papera za tisto stvar brisati vöpotegneš rejsan ka paper, dapa, na njem je napisana pesem:

*Lübi moj Fredi,
aj ti sunce svejti,
gda sidiš tū na sronjeki.*

Kak sam se po tistom, gda sam tou prešto počüto, vam ranč nemo pravo, paper san porino ta nazaj nut in odišo v kopalnico, ka se mujem. Tam sam te pod žajfov najšo palik drugo pesem:

*Kak ta žajfa lipou diši,
kak ta voda lipou šimi,
tak na tebe mislim,
mislím, mislím, mislím
in k tebi me srce vliče
od sreče, od sreče, od sreče.*

Žajfa se mi je tak spoškalila iz roke, ka se je stavila kumaj po peti minutaj. Brodo sam si, ka me nika več ne more ta ličiti, dokejč sam nej prišo v künjo in oupro hladilnik. Škeo sam si vzeti šunko, ka se malo nagem ali gori na šunki je bila piknjena že pa ena pesem:

*Gda vgrizneš v tou mesou,
poumni tüdi tou,
ka te rada mam kak svojo nogou,
kak obej moji nogej,
zato tou šunko brz pogej
in se v moji posteli segrej.*

Ja, če sam šunko djo ali nej, tou znan, vejte. Gvüšno je samo edno, od gnes naprej mo začo zidati svojo kučo. Samo tou si želem, ka se ne bi moja žena v tom zimskom sprtoletji zalübila - palik v mene.

MIKI

Oprejta meja pa lejši spomini

... DO
MADŽARSKE

Nova lutkovna igra

8. marca so se na Gornjem Seniku predstavili tamkajšnji lutkarji s svojo najnovejšo predstavo. Zgodbo Kajetana Koviča o Zmaju direndaju je priredil in postavil na oder Milivoj M. Roš. V programu so nastopili tudi učenci slovenske glasbene šole ter člani otroške folklore.

• Lutkovna skupina se bo 20. marca udeležila srečanja lutkovnih skupin v Murski Soboti.

Agra Savaria

Od 5. do 8. marca je potekal v Sombotelu sejem Agra Savaria, na katerem je razstavljalo 134 razstavljalcev. Sejem je bil obenem tudi festival vin. Predstavilo se je približno dvajset vinskih kleti, od Tokaja do Villányja, od Soprona do Szekszárda.

Stranke se pripravljajo na volitve

Predsednik R Madžarske je za prvi krog parlamentarnih volitev določil 10. maj. Sedanja skupščina bo zasedala do 15. marca, stranke se pa med tem časom s sestavitvijo strankarskih list in iskanjem kandidatov - že pripravljajo na volitve. Na Madžarskem je 176 volilnih enot. Porabje spada v 5. volilno enoto v Železni županiji (Monošter, Körmend, Vasvár, Óriszentpéter in okolica). V tej enoti so že znana nekatera imena kandidatov. (Béla Mészáros - Svobodni demokrati, Ferenc Stipkovics - Socialisti, Ferenc Gaál - Krščanski demokrati, Zsolt Németh - Mladi demokrati).

Nova stanovanja v Monoštru

V Monoštru že dolga leta niso zgradili nobenih občinskih stanovanj, kljub temu da je - zaradi tovarne Opel - veliko povpraševanje. Prav zaradi tega je mestna občina v letošnjem proračunu namenila sto milijonov za izgradnjo dvajset novih stanovanj.

I. Barber

"Gda sam ešče nej v šaulo ojdla, z babov sam dostokrat ojdla taprejk v Čöpince. Redni mejni prehod je bio tuj. Naša držina je tam rodbino mejla. Baba so od tistec bili, materine dvej sestre pa očine sestre so se pa ta oženile. Etak smo je večkrat gledat ojdli. Nigdar pa ne pozabim, gda sam v prvi klas v šaulo ušla - 1950.

leta - te so začnili na granici draut vlejšti. Mi - naša držina - smo dosta grünta meli pa mamopoleg meja. Nigdar ne pozabim, ka smo na ednoj velkoy njivi žito meli posejano pa so nam zapovedli, ka smo mogli zeleno doj pokositi pa po tistim smo več tisto za oratko zemlo nej smeli nūcati. Za edno leto so pa doj sklali na mejo mine (akna). Tisto so spoj žmetni cajti bili. Te mine so samo 1956. leta gorpobrali med dostimi nesrečami. (Med tejm je dosti sodakov zgūbilo noge, roke, oči.)"

Kak je pa bilau po tejm? Pa kak ste doživeli tau, gda se je meja najoprvin legalno oprla med Verico pa Čöpinca?

"Gda so mine gor pobrali, je samo telko ovak bilau, ka se je človek več nej bojo tū ali pa tamta staupiti, če smo poleg meje delali. Prejk meje ojditi je nej mogauče bilau tū nej. Liki 1991. leta, gda so Srbi (tačas so na meji srbski pa makedonski sodaki slūžili) odišli, gda je Slovenija samostojna postala, se je vse obrnauo. Pa te nej daleč, ka so legalno gor oprli granico na dva dni.

Nigdar ne pozabim. Telko lūdi je ešče na Verici nigdar nej bilau, kak tista dva dneva. Tomi, ka se je vse obrnauo - pri nas je tū bila sprememba - smo se vsi veselili. Tistoga reda sva müva z možom krčmaroša bila. Gnauk edno nedelo je prišlo dosta mladi slovenski pojbov v krčmau. Gledamo je pa je poslušamo. Tau so

nej Sančarge, depa Sakalauvčarge tū nej. Sto so pa te tau? No, pa te je vöprišlo, ka več kak 10 ji je samo tak prejk prišlo iz Čöpinca. Po tistem je prišlo edno takšo leto, gda smo tak nasmaj ojdli, liki bi ranč nikše meje nej bilau. Vsakši je ušo, vsakši je prišo. Po zelenoj granici. Takšo veselje je tau bilau lūdam, ka je tau nej zapovedati. Nika foliškoga, nika lagvoga se je nej godilo. Šlau je tau tačas, ka so mejo nej doj zaprli z rampov pa z lakatom. Eden cajt so rampo tū vökrauzili, lakat doj mlatili, depa gnes smo se že zmirili. Depa nej s tejm, da bi tuj nigdar nej bila oprejta granica."

Kak si z Iluškov eta prpovejdava, navzauča je njena čerka, Marijeta. Ona se tak spominja:

"Eške sam z mojimi sestrami v osnovno šaulo ojdla, gda smo blūzi meje starišom pomagali delat na njivi. Srečali smo na ovom krajis srbske, makedonske sodake, pa smo njim taprejk gučali. Slovenski so nej razmeli, mi smo rusoški gučali ali so pa nam kakši spoz-

nanci, Slovenci prevajali. Taužili so nas za toga volo, depa mi smo samo starišom ovadili, ka je tau rejsan tak bilau. Mi smo nej čūtili med tejm nikšo nevarnost.

Gda je Slovenija samostojna gratala, sam že odrasla bila. Tau sam vidla, ka so naši sosedje, ves Čöpinca pa drugi spoj bili za oprejto mejo. S svojim obnašnjom so demonstrirali, da smo nej samo sosedje, liki rojaki, da smo eden drugomi nej samo rodbina, liki prijatelji tū, kakoli živemo v drūgoj državi. Tau se mi je spoj vidlo. Nika takšo so naši lūdje tū čūtili pa pokazali. Nigdar ne pozabim tisto, da so naši lūdje gnauk prosili, naj se meja na eden den opre. Tau se je nej dalo, depa naši so spoj steli taprejk titi, tam so križ svečali. Pa oprejta-zaprejta meja es ali ta, ženske so se vkūp nabrale, pa so buma šle na svečanje v Slovenijo.

Ranč tak smo mi bili v tistom ednom leti, mladina. Nišče je nas nej mogo staviti. Ovi so prišli, z njimi harmonikaši, navčili smo se z meklov plesati, mi smo pa vujšli ta k njim. Nepozableno edno leto je bilau. Gnes pa čakamo, gda mo rejsan cejlak slobaudno leko eden do drugoga šli."

Kak vi mislite? Dugo mo eške čakali ka Verica-Čöpinca dobi mejni prehod?

"Ranč mi je zdaj moj mauž pravo, ka so novine pisale, da tá problem že na konec de, da so se prej že cejlak pogodili. Tau bi bilau spoj normalno, če bi se (u)resničilo. Tau bi v naše tije vesnice tū malo žitka prineslo. Vej pa nika več neškemo meti, samo telko, kak smo meli pred 50. lej-tami," pravi Iluš.

Ka v tej 50-aj lejtaj nam je kakša zgūba nastala pri gezikis, pri slovenski kulturi, od toga človek ranč ne smej nika povedati. Pa itak vūpajmo, ka je zdaj, po 50-aj lejtaj eške itak nej kesnau.

Krumpligulaž za zajtrik

Ali ste že geli gdasvejta krumpligulaž za zajtrik? Če nej, morate goraziskati *Karčija Vidonjo* v Budapešti. On de vas gvüšno s tau gausto župo čako zazranka v pau osmoj vöri. S takšo župo, kakšno prej samo on vej sküjati. Tak se je zgodilo nam tö, gda smo, nej tak dugo nazaj, bili v Budapešti pri Slovenskom družstvu. En dan prva, kak smo te gulaž za zajtrik dobili, sam zaglednila med Slovenci v Budapešti enoga gospauda, steroga sam do tegamau ešče nej vidla na programaj družstva. Gda sam gospauda Vilda (predsednik Družstva upokojencev v M. Soboti) pitala, što je te "fejst" gospaud, mi je pravo: Vejpa vejš, tau je Vidonja Karči, steroga atrejs sam ti dau, ka bi ma vaše novine pošilali. Te gospaud za metuljčkom (csokornyakkendő) je te drugi zranek v farmerlačaj pa z aubov na glavej tak dola po stumbaj pred nas leto kak kakšen mladenič. Kak je - rejsan kak mladenič - prišo iz Prekmurja v te velki varaš, tau nam je že sam pripovejdo.

"1943. leta sam prišo v Budapešt. Ges sam se rodii v Rogašovcaj. Moje sestre pa brati tam živejo. V Murski Soboti, v Rogašovcaj v Mariboru, v Ljubljani mam edno sestro. Tü na Madžarskem ges sam živim."

Kak tau, ka ste tistoga ipa es prišli?

"Tistoga ipa je Prekmurje madžarsko bilau. Ges sam emo edno tatico tü v Budapešti. Ona nej mejla otrokov, tak je pa te namé es gor pripelala. Biu sam 17 lejt star. Te sam tü ostau pa od tistoga mau tü živim."

Gda ste es prišli, ste gvüšno nej vogrski znali?

"Nika sam nej znau madžarski, ges sam v slovenske šaule odo. Eške zdaj ne vejim tak čisto..." *pravi gospaud Vidonja, steri je 37 lejt delo pri ednoj firmi (Korzó Cipőkereskedelmi Vállalat). Kak smo od njegvoga pajdaša zvedli, ranč nej mali človek biu. Biu je šef tam, gde so za cejli rosag talali črejvle, štere so odavali po bautaj.*

55 lejt ste zdaj že tü. V tom cajti ste sploj nej "domau" ojldi?

"Kajvi nej. Biu sam že večkrat. Letos pá ščem iti. Vsaki tri lejta zatok idem. Gda sam es prišo, po tistim sam več kak 20 lejt nej biu doma. Tak vejš, gda je bilau tisto s Titom. Te sam nej mogo, nej sam sme domau iti."

Ka ste najšli doma po dvajseti lejtaj?

"Vse je že ovak bilau. Takše stare prejkumrske iže sam več nej najšo, kak gda sam doma biu. Tam, gde sam se ges rodii, zdaj

že na štauke iže stoji. Vse je načik."

Te ste pa skurok 50 lejt z nikim nej gučali slovenski?

"Nej. Tü niške ne vej slovenski."

Ka pa vaša tatica? Una tö nej znala?

"Una je znala, samo je že petnajset lejt, ka je mrla. 83-oga je že mrla. Pa vejte, ranč so nej steli z menov slovenski gučati, ka vi se te nej mogo navčiti madžarski."

Károly Vidonja (z leve), g. Bransberger in g. Trplan v Slovenskom družstvu. (Foto: E. Ružič)

Kak ste pa te odkrili, ka je v Budapešti Slovensko družstvo?

"Jože Vild mi je pravo. On odi večkrat k meni. Vsako leto večkrat pride. On me je sé pripelo. Od tistoga mau es odim pa cajtinge dobim. Včasim trikrat preštem en članek, ka gorpriedem, ka so pisali. Vse ne razmim. Če po slovenski pišejo, tak kak doma gučijo v Kuzmi pa v Murski Soboti, te tau razumem, če že knjižno slovenščino pišejo, tau že težko razumem."

Zdaj ste že 55 lejt tü na Vogrskom. Za koga se mate, za Slovenca ali za Vaugra?

"Za Slovenca, materin gezik je tö slovenski. Ges sam vsigdar tak notri spiso. Madžarski državljan sam, dapa Slovenec."

Če bi eške gnauk mladi bili, bi doma ostali v Prekmurji?

"Vejte ka, zdaj gda sam doma biu, zdaj bi več nej mogo doma ostati. Rogaševci je edna ves. Dva kedna, tri, dapa več bi nej mogo tam živeti v vesi. Zdaj sam že 55 lejt v völkom varaši, nej bi mogo več v vesi živeti."

Radi odite v Slovensko družstvo?

"Rad sé odim. Vsigdar pridem. Vejte ka, vütro vgojno pa k meni pridejo na eno kavo Jože Vild pa slikarge iz Prekmurja. Ne vejim, kelko ji je, z enim malim avtobusom so..." *Tak se je te zgodilo, ka smo drugi den pri Károly bačini vejij k kavi krumpligulaž tö*

dobili. Pa tau smo tö zvedli, kakše hirešnje sausede ma. Na enoj strani se drži sodočaji minister Keleti, na drugoj strani pa István Csurka, o šterom se vej, ka kak velki Madžar, nejma najbole rad tihnce.

Pa tau sam tö vpamet vzela, ka je Károly bačini na drugi den bola šlau slovenski gučati kak prejšnji večer. Nika se ma je nej zadejvalo. Leko, ka se ma je tisto nauč slovenski senjalo v tom velkom madžarskom varaši.

M. Sukič

KNJIŽNICA, NEJ KNYIŽNICA (4)

Kot sem že omenila v enem od predhodnih člankov, prihaja v Porabje vedno več nakupovalnih turistov tudi iz Slovenije; seveda je slovensko "romarsko" nakupovalno središče še vedno madžarsko obmejno mesto Lenti, kjer so se trgovci in gostinci zelo hitro prilagodili novim razmeram. Angažirali so ljudi iz Lendave, ki so izvajali za njih tečajje slovenskega jezika, vsepovsod najdemo slovenske napise, ki prepričljivo vabijo kupce, trgovci in natakarji govorijo slovensko; pa tudi prodajalci azijskega porekla na tržnici prav dobro ponujajo svojo robo - po slovensko... Čeprav Lenti ne spada v dvojezično območje, ima veliko podjetnih trgovcev in gostincev, ki izkoriščajo - v pozitivnem smislu - aktualni trenutek, kar je več kot pohvalno.

Več poskusov na tem področju je zadnjih nekaj let tudi v Porabju. Ko opravimo nakupe, skoraj vedno zavijemo še v kako gostilno, kjer želimo kaj dobrega spiti in pojediti. Na prste ene roke lahko preštejemo gostilne v Monoštru, kjer kakšen natakar govori slovensko. Drugače je z jedilnimi listi, ki so v slovenskem jeziku vsaj v več kot polovici monoštrskih gostiln, tudi v na novo odprtih. Pa bi lahko bilo drugače, saj Slovenci običajno ne varčujejo z denarjem, ko gre za dobro hrano in pijačo.

Porabski Slovenci običajno po monoštrskih gostinskih lokalih ne čutijo potrebe, da bi se jim postreglo v njihovi materinščini; zelo prijetno pa je stopiti v kakšno vaško gostilno in prisluhniti pogovoru med domačini, na primer v gornjeseniški gostilni Cifer. Pred nekaj meseci sem se ustavila s še dvema prijateljema v tej gostilni. Bilo je proti večeru. Naročili smo pijačo, seveda po slovensko, in prijazna natakarica se je celo spustila v pogovor z nami. Potem se je osrednji gostinski prostor začel polniti z domačini, ki so prihajali z njiv, sadovnjakov, vrtov. Postal je živahno in vsi, brez izjeme, so med seboj govorili slovensko! Prijatelja sta menila, da je to prava osvežitev po tistem, kar sta videla in slišala v Monoštru in mi končno verjela, da so v Porabju, razen peščice tistih, ki sta jih srečala v Monoštru, še številni Slovenci, ki brez zadrege govorijo tudi na javnih mestih slovensko. To doživetje me vedno spremlja in prijetno se

počutim, ko pomislim nanj. Upam, da je po porabskih vaseh še veliko takih prijetnih domačih gostiln, kjer se porabski Slovenci pogovarjajo v slovenskem jeziku, v lepem domačem porabskem narečju.

Da pa bi se slovenski izrazi na gostinskem področju pravilno zapisovali in uporabljali, navajam nekaj najpogostejše rabljenih besed:

GOSTILNA - VENDEGLÖ (gostinski lokal, v katerem se streže z jedmi in pijačami: iti, hoditi, zahajati v gostilno; posedati po gostilnah; zasebna gostilna) **GOSTIŠČE - VENDEGHÁZ/FOGADÓ** (gostinski obrat, v katerem se dobi hrana, pijača in prenočišče: tu bi nujno potrebovali vsaj eno gostišče/zasebno gostišče) **GOSTILNÍČAR / GOSTILNÍČARKA - VENDEGLŐS** (lastnik/lastnica ali upravnik/upravnica gostilne), **GOST/GOSTJA - VENDEG** (1. kdor je kam povabljen in pogoščen: danes boste naš gost; dobiti, imeti goste; pričakovati, sprejemati goste; on je pri njih stalen gost; 2. kdor se začasno muči, stanuje v gostinskem lokal, hotelu, zdravilišču: gostilna je polna gostov/prehodni gostje; za naše stalne goste se bo pa že še našel prostor; cenjene goste obveščamo, da smo odprli nov lokal; 3. kdor javno nastopi izven kraja stalnega udeleževanja: občinstvo je gosta toplo pozdravilo; naše moštvo je premagalo goste iz sosednje države; nastopila bo gostja iz Italije; visoko gostjo je sprejel predsednik države)

NATAKAR / NATAKARICA - PINCÉR/PINCÉRNŐ, BIFE (tudi **BUFFET/BUFET**) - **BÜFÉ, VINOTOČ - BORKIMÉRES, RESTAVRACIJA - ÉTTEREM, SLAŠČIČARNA - CUKRASZDA, JEDILNI LIST - ÉTLAP, VINSKI LIST - ITALLAP, HLADENE/TOPLE PREDJEDI - HIDEG ÉS MELEG ELŐÉTELEK, JUHE - LEVESEK, GLAVNE JEDI - FŐÉTELEK, PRILOGE - KÖRLETEK, SOLATE - SALÁTÁK, SPECIALITETE - KÜLÖNLEGESSEGEK, GOTOVE JEDI - KÉSZÉTELEK, VEGETARIJANSKE JEDI - VEGETARIÁNUS ÉTELEK, SLADICE - DESSZERTEK, PRIJETNO POČUTJE IN DOBER TEK VAM ŽELI... - KELLEMES IDŐTÖLTÉS ÉS JÓ ÉTVÁGYAT KÍVÁN ÖNÖKNEK...**

(se nadaljuje)

Valerija Perger

FAŠENEK NA SENIČKOJ ŠAULI

Leko povejmo, da je tau stara navada, ka na G. Seniki v šauli in v vrtaci na vsakši fašenski torek deca drži veseli fašenek. Človek bi nej mislo, da deca takšo fantazijo ma, kak smo tau vidli na maškaraj. Kak so se gor napelali, so večstoltni cajt simbolizerali. Bila je tam čaralica tak kak astronaut...

nje oblečene pa so bleckale, bila je lejpa Iluska pa János Vitez.

V kulturnom daumi so se pa vsi predstavili. Žirija je sodila, etak so pa nistarni dobili lejpa priznanja. Pravica je pa tau, da so vsi vredni priznanja samo zaton, ka so si vzeli cajt, ka so se trüdili za tau, da bi fašenek fašenek ostanu.

Paradija se je v pau 11. vōri začnila. Namaskirani mlajši so od šaule do kulturnega dauma šli, med tejm ji je dosti lüstva gledalo. Med lüstvom je največ starišov bilau, ki so poglednili svoje mlajše in so se z njimi vred veselili. Letos ranč tak kak lani, so se školnicke tū not naravnali pa nas v smej spravljali. Lani so eden film parodizejrali, letos so pa zošpilali eden del János Vitéza. Školnikojce so bile za jag-

Lani je na tauj prireditvi navzauči bio Martin Ropoš, gornjeseniški žūpan. On je tam tak povedo, da je vse lepau, liki dobro bi bilau, če bi na prireditvi slovenska beseda tū navzauča bila. Tak se vidi, da so šaularge tau poslušali. Dvej lejpi igri smo čūli v slovenskom geziki. Tomi se je žirija ranč tak veselila, kak navzauči starišje pa lūdje.

I. Barber

PUST NA GORNJESENIŠKI ŠOLI

Moja prijateljica in jaz sva se na pustni torek oblekli za ženo in moža. Sestavili sva tudi kratek pogovor v narečju in sva z njim zabavali gledalce.

Mož: "Ženska, gé si pa pri vrugi? Deva orat, po tistim pa v Maribor."

Žena: "Ja, ja! Šla va!"

Mož: "Skūjaš obed, obrediš, podogiš, gvant zapereš, zrogeva pa te deva na senje."

Žena: "Dobro, dobro, pogledneva, kak se da živeti v tom cajti."

(Gda sta prišla z Maribora...)

Mož: "Ženska, pa gé si ostala?"

Žena: "Si doma? Vala Baugi! Prinesla sem obed gotovoga, zejva, ti zapereš posodo pa obrediš v štali, ge sam zglašena k frizerki."

Mož: "Ka je pa tau? Ka se je zgodilo s teboj? Trbelo meni po Maribori ojti!?"

Na koncu sva zapeli pesem: Ženske majo pa čūdne navade..

Katalin Čato 3.r.,

24. februarja smo imeli pustno zabavo. Vsak učenec je bil v maskah. Jaz sem bila čebelica. Veliko sem se pripravljala na ta dan. Zelo dobro sem se počutila, veliko sem plesala.

Adrienn Lazar, 3.r.

Pust je vesel praznik. Otroci in odrasli se našemijo. Skrivajo se za maskami. Hodijo po ulicah in se veselijo.

24. februarja ni bilo učenja v šoli, imeli smo pustno praznovanje. V šoli smo se zbrali ob desetih. Vsak učenec se je maskiral. Povorka se je začela ob pol enajstih. Zbrali smo se v kulturnem domu. Žirija je ocenila naše maske, tudi publika je lahko glasovala za najboljšo masko. Bili so tam robot, dimnikar, drvar, čarovnica, razbojnik, otrok v plenica, vreča, muca, pijanec, žepna svetilka...

Klepetali sta pred nami teta Juliška in Mariška o vsakdanjih stvarih, videli smo modno revijo, spoznali smo usodo Iluške v predstavi učiteljev. Za kosilo smo jedli okusen golaž in seveda krofe. Popoldan pa je bil za nas disko. Lepa doživetja so nas obogatila.

5. razred

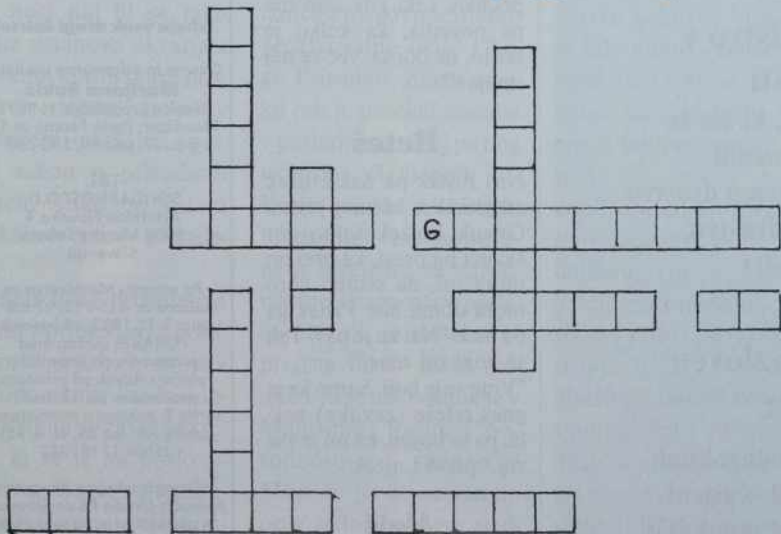
24. februarja smo praznovali. Bil je pustni torek. Sošolci so se oblekli v zanimive maškare. Bile so individualne, parne in skupinske maske. Individualne so bile zelo zanimive. Bili so: robot, metulji, parkelj, mačka, dimnikar, starček, žepna svetilka, jež, zamorka, Gabor Kuncze...

Dva para sta bila: moja najboljša prijateljica Beata in jaz sva bili prvi par, drugi pa moja sestra in njena prijateljica. Seveda, medve z Beato sva dobili nagrado. Skupine so bile tri. Sedmi in osmi razred je predstavil modno revijo. Šesti razred se je oblekel v plesno skupino, četrti razred je igral otroke v plenica. To je bilo dopoldne.

Popoldne smo imeli disko. Vsak je plesal in bil dobre volje. Zelo dobro sem se počutila. To je bil zame najlepši pust doslej.

Melinda Čato 6.r.

"Goriški slavček" in njegove pesmi

Javni sklad za narodne in etnične manjšine na Madžarskem razpisuje natečaj za finansiranje vsedrjavno distribuiranega manjšinskega časopisa v letu 1998. V poštev pridejo časopisi manjšin, ki so priznane v zakonu o pravicah narodnih in etničnih manjšin.

Rok: 20. marec 1998

Rok odločitve: 2. april 1998

Informacije ter obrazec za natečaj dobite v pisarni Javnega sklada (Budimpešta, V. ker, Akadémia u. 3.) ali po pošti (1357 Budapešt Pf. 2).

* * *

A Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány kuratoriuma pályázatot hirdet a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozó kisebbségek *országos terjesztésű irott sajtójának* 1998. évi közalapítványi támogatása céljából.

A beadás határideje: 1998. március 20.

Döntés a sajtópályázatokról: 1998. április 2.

A pályázat beadásának feltételeit rögzítő tájékoztató és adatlap beszerezhető a közalapítvány irodájában (V. ker. Akadémia u. 3.), postai úton felbélyegzett válaszboríték ellenében kérhető az alábbi postacimen: 1357 Budapest Pf. 2.

SLOVENSKA SLOVNICA

Slovenska slovnica Franceka Mukiča se dobi na Zvezi Slovencev v Monostru (Deák Ferenc u. 17.).
Cena: 1.000 forintov.

SZLOVÉN NYELVKÖNYV

Mukics Ferenc Szlovén nyelvkönyve megvásárolható Szentgotthárdon a Szlovén Szövetségen (Deák Ferenc út 17.). Ára: 1.000 forint.

Slovensko društvo v Budimpešti

se zahvaljuje vsem, ki ste že
(ali boste) namenili

1 % svojega davka našemu društvu.

Davčna številka društva:
18038684-1-01

A Budapesti Szlovén Egyesület

köszönetet mond mindazoknak,
akik adójuk 1 %-val segíteni
kívánják az egyesület munkáját.
Adószámunk: 18038684-1-01.

Nika za smej

Kolapoš

Naša Erzika je etognauk srečala svojo najbavkšo padaškinjo, Lujzo. Lujza že od daleča krči pa ji etak pravi: "Erzika, strašno si se pa vönalekla. Te kolapoš!? Kak ti dobro stoji. Ka ti je pa na tau tvoj mauž pravo?"

Erzika pa: "Samo njaj. Gda sam ga ma pokazala, včasim me je prtiskavo, naj si ga na glavau dejem. Pa te gda sam si ga gor poveznila, se je začno tak smejati, ka sam mislila, ka se pocūka. Liki gda sam ma pa povedla, ka kelko je košto, ne boj se, več se nej smejao."

Reteš

Naš Pištak pa naš Lujzek etognauk v krčmej pijeta. Gnauk Lujzek samo gor skauči pa pravi, ka prej on mora titi, na sedmo vōro mora doma biti. Pištak ga pa pita: "Na, ka je pa?! Tak se bojiš od žene?" "Vrag se je boji. Samo ka je gnes reteše (zavitke) pekla, pa se bojim, ka mi je vse zej," pravi Lujzek.

Vejš

Naša Anuška se vsakši den kori s svojim možom, s

Karčinom. Etognauk ma tū etak pravi: "Vejš, ka bi mi vse leko meli, če bi ti nej kadijo?" Karči pa: "Vejm, vejm. Ti bi mejla nauvo bundo, lejpi kalap, ge pa nika nej."

I. B.

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtlet

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.